

Нада П. Тодоров
Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет Сомбор

УДК: 371.3::811.163.41 ; 371.686
ИД БРОЈ: 175684876

Оригинални научни рад
Примљен: 20. децембра 2009.
Прихваћен: 14. марта 2010.

ИНТЕРЕСОВАЊЕ УЧЕНИКА МЛАЂИХ РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ФИЛМОВА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Апстракт: Филм и настава српског језика и књижевности значајни су фактори образовања и васпитања, јер обе области могу утицати на промену мишљења и ставова ученика. Контакт ученика с кинематографским стваралаштвом чест је и константан, јер је филм једно од најзначајнијих медијских средстава. Што је већа корелација између филма и гледаоца, то је израженији његов утицај. У раду се приказују резултати истраживања у млађим разредима основне школе о вредностима филма и његовом месту у настави српског језика. Истраживање је урађено у априлу 2009. године.

Кључне речи: филм, настава српског језика, ученици, млађи разреди, медији, естетика, интересовање.

Међу медијима који окружују ученике филм вероватно има највећи утицај јер је свакодневно присутан на ТВ екранима. Филмска уметност, са својом специфичном уметничким формом и естетиком, има широко поље са знања из реалности и маште. Као посебан визуелни документ, он пружа неслућене могућности представа и трансформација, јер је својеврсна чаролија која свакодневно мами мале гледаоце. Филмом се продубљују знања из бројних области: језика, књижевности, историје, географије, ликовних и музичких уметности итд. Познат је његов како позитиван тако и негативан утицај. Позитиван утицај се може пратити кроз усвајање етичких норми и ставова, развијању естетског укуса, хуманости. Негативан утицај је присутан у насиљу, отуђености, криминалу. Управо због тога је веома важно код ученика изградити критичан однос према садржају и другим особинама филма.

У прошлом веку, седамдесетих година, постојала су прецизна подручја из области филмског стваралаштва која је током школовања требало научити у настави српског језика и књижевности. То је било изузетно значајно, јер су ученици знали начине снимања, филмске термине, вршили естетске процене филма, а посебно треба истаћи добро испланирано хоризонтално и вертикално повезивања градива из филмске културе током школовања.

У појединим методикама матерњег језика европских земаља читава поглавља су посвећена филму, посебно због његових корелацијско-интеграцијских могућности. Среће се и у методикама наставе многих других предмета, јер је он пут до сазнања, које се много лакше помоћу њега стиче и усваја. У појединим школама су уведени и посебни предмети са најчешћим називом *Медијска култура* чији је превасходан задатак да ученици науче шта су истинске уметничке вредности дела. На тај начин штите себе од могућих негативних утицаја. Многи аутори истичу да ми живимо у окружењу медија. „Wir leben in einer von Medien bestimmten Wirklichkeit, in der die Grenzen zur Realität aufgehoben sind. In dieser Welt kann die Wirklichkeit nur der gewinnen, der fähig ist, einen eigenen Standort und eine eigene Sicht zu entwickeln. Er muss sehen können: die Filmsprache lernen“ (Christiane Radeke, Jana Hornung 2006: 7). Последњом реченицом да „...филмски језик учи“ аутори упозоравају на неопходност познавања важности филмског језика.

Нови наставни план и програм за српски језик спомиње филм, али нема прецизних упутстава које све појмове ученик треба да усвоји током школовања, што је неопходно не само у погледу знања, упознавања термина, већ превасходно због вредновања и учовања естетских вредности. Како се базична основа за многе предмете стиче на млађем школском узрасту, неопходно је да ученици стекну основе филмске културе, јер филм није само забава. Јасни су циљеви обраде филмског дела:

- оспособљавати ученике за гледање, примање (рецепцију) и интерпретацију филмског дела;
- развијање стваралачке маште;
- развијање естетских критеријума и способности вредновања одабраних филмских дела;
- усвајање основних филмских појмова.

У које доба код нас деца почињу да прате филм, посебно преко ТВ екрана, не може се са сигурношћу утврдити, јер немамо сазнања о неким истраживањима тог типа. Сигурно се тај сусрет догађа веома рано, још док деца не знају да читају и пишу. У науци појединих земаља (САД) познато је да деца филмове прате од треће године.

Најважнији је избор филмова, јер их треба ускладити са развојним могућностима ученика. Чини се да је позната Петерсова подела на четири ступња развоја **1**) (7, 8, 9); **2**) (10, 11, 12); **3**) (13, 14, 15); **4**) (16, 17, 18), добра основа за планирање садржаја филмова.

Пошто је однос филма и српског језика неистражено подручје у нашој настави, одлучили смо се да извршимо једно истраживање ученика од првог до четвртог разреда. Циљ истраживања је био да се сагледа какав је однос деце према филмском стваралаштву. Узорак је чинило 366 ученика основне школе „Жарко Зрењанин“ у Новом Саду (I разред 129, II разред 116, III разред 63, IV разред 58). Ово је једна од највећих школа у главном граду Војводине, добро опремљена и организована. Истраживање је урађено помоћу ано-

нимног упитника, методом случајног узорка, у априлу 2009. године, јер су у том периоду ученици првог разреда у могућности да попуне одговоре пошто знају да читају и пишу.

Ученици су имали четири питања. У постављању питања водило се рачуна да ученици првог разреда могу да препричају фабулу филма, да уоче детаље, објасне узрочно-последичне односе у радњи. У другом разреду рецепција се нешто мења: поред изношења фабуле, ученици уочавају композициону схему филма, врше локализацију радње, уочавају динамику, глумце, уочавају најзанимљивије сцене, облачење, музику. У трећем разреду ученици без тешкоћа уочавају делове радње, повезују догађаје са језиком, музиком, ликовима, али имају тешкоћа у сажимању радње у суже. Ученици четвртог разреда свеобухватније прате тему, уочавају идеје, вредности глуме, функцију пејсажа, врше компарације; могу да препричавају филм и сажето и проширено. Након анализе питања, дошло се до следећих резултата, који су обрађивани помоћу процената, упоредном анализом, дескриптивном и аналитичко-синтетичком методом.

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У првом питању *Које филмове најрадије љегаш?* ученици су имали могућност да заокруже више одговора. Сматрали смо да, полазећи од рецепције филмова одраслих, и деца могу истовремено да преферирају различите жанрове. Последња могућност (е) била је отвореног типа, јер се очекивало да ученици упишу и неки други жанр.

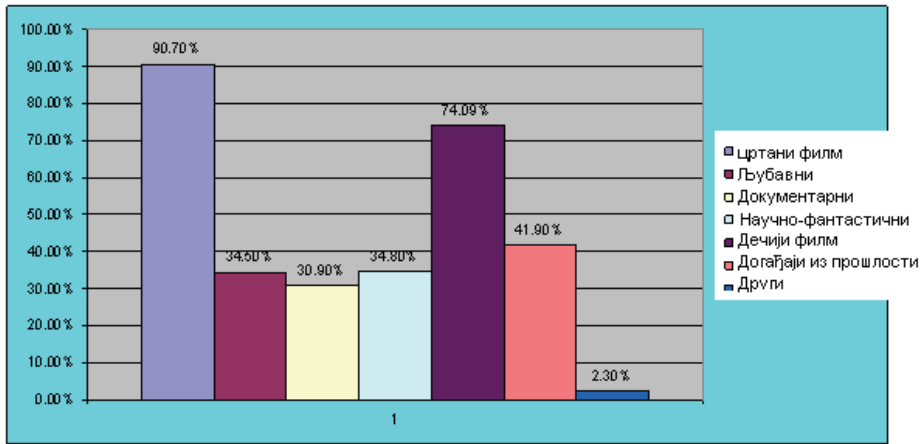
ПРВИ РАЗРЕД

а) цртани филм	117 ученика или 90,7%
б) љубавни	42 ученика или 32,5%
в) документарни филм	39 ученика или 30,9%
г) научно-фантастични филм	45 ученика или 34,8%
д) дечји филм	93 ученика или 72,9%
ђ) филм који приказује догађаје из прошлости	54 ученика или 41,9%
е) други	3 ученика или 2,3%

Под (е) ученици су поред понуђених одговора написали да гледају:

хорор филм	3 ученика или 2,3 %
------------	---------------------

Графикон 1, први разред (Које филмове најрадије гледаш?)

Први резултат је био очекиван с обзиром на узраст. Динамична радња, занимљиви јунаци – најчешће животиње, блиски дечјем свету, краткоћа филмова је нешто што највише одговара природи овог узраста. Други одговор је такође у оквирима познатих констатација да децу интересују филмови који су им по тематици блиски, јер могу да га процењују, уочавају композицијски низ и делимично тематско-идејну основу дела. Очекивали смо да ученици неће заокруживати одговор под словом (ђ) – филмови који приказују догађаје из прошлости. Овакво жанровско одређење смо на тај начин формулисали јер ученици не знају појам историје, али знају временске релације: садашњост, будућност, прошлост. Ако се упореде научно-фантастични и историјски жанр онда се уочава да нема велике значајности у разлици, што значи да у својој свести ученици имају профилиран овај жанровски тип.

ДРУГИ РАЗРЕД

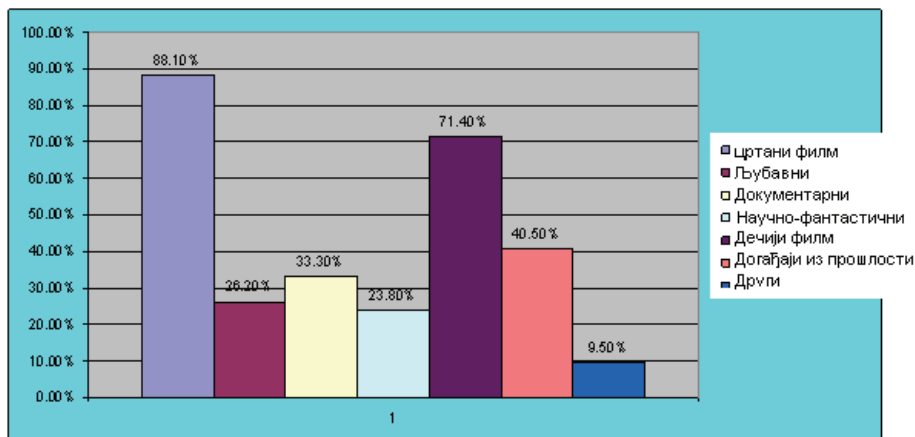
У одговорима ученика другог разреда уочавају се извесне промене.

а) цртани филм	101 ученик или 88,1%
б) љубавни	33 ученика или 26,2%
в) документарни филм	52 ученика или 33,3%
г) научно-фантастични филм	30 ученика или 23,8%
д) дечји филм	90 ученика или 71,4%
ђ) филм који приказује догађаје из прошлости	51 ученик или 40,5%
е) други	12 ученика или 9,5%

Ученици су поред понуђених одговора навели да гледају:

хорор филм	6 ученика или 7,1%
авантуристички	3 ученика или 2,4%.

Графикон 2, други разред (Које филмове најрадије гледаш?)

Из табеле се види да ученици другог разреда имају веома слична интересовања према жанровима као и ученици првог разреда. Ипак се интересовање према документарним филмовима повећава, што се може довести у корелацију са ТВ програмима који имају изузетно занимљиве садржаје из области природних наука. Изванредна техника снимања омогућава гледаоцу да ужива у тајнама природе. Ови филмови, по својој аутентичности и занимљивости, сигурно не могу оставити гледаоце равнодушним и ту се може наћи одговор за повећано интересовање ученика.

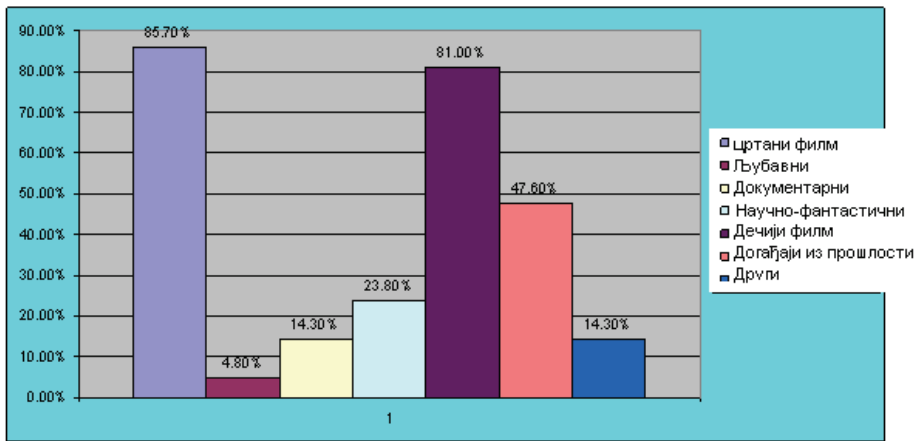
ТРЕЋИ РАЗРЕД

а) цртани филм	54 ученика или 85,7%
б) љубавни	3 ученика или 4,8%
в) документарни филм	9 ученика или 14,3%
г) научно-фантастични филм	15 ученика или 23,8%
д) дечији филм	51 ученика или 81,0%
ђ) филм који приказује догађаје из прошлости	30 ученика или 47,6%
е) други	9 ученика или 14,3%

Ученици су поред понуђених одговора навели да гледају:

хорор филм	4 ученика или 9,5%
акциони филм	2 ученика или 4,8%

Графикон 3, трећи разред (Које филмове најрагије гледаш?)

У одговорима ученика трећег разреда запажа се приближавање интересовања између цртаног и дечјег филма, а повећава интересовање за историјске филмове, што се може протумачити утицајем телевизијског програма. Динамичне радње, необичне приче, декор и музика из прошлости сигурно су изазов за ученике. Они и даље живе у свету фантазијског мишљења и овакви филмови могу да утичу на њихову машту као и да их подстичу на стваралачку машту, што је значајно за индивидуални развој. Очекивали смо да ће интересовање за документарне филмове бити у сличним координатама као и у претходна два разреда. Завређује пажњу проценат ученика које занимају хорор филмови. Ако они знају да напишу хорор филм, онда нема разлога да не верујемо њиховом исказу. Овај показатељ је значајан јер филм има образовно-васпитну и естетску функцију. Може се с разлогом закључити да део ученика гледа филмове према сопственом избору, а не под контролом родитеља.

Мора се поставити питање: Може ли ученик тог узраста да правилно оцени токове радње у хорор филмовима? Испуњен насиљем, често ужасним сценама, овај жанр не може добро васпитно деловати на ученике. Не треба искључити могућност да некртички однос према садржајима филмова самих родитеља утиче на овакве одговоре. Комплекснији одговор о узроцима оваквог опредељења према гледању филма добио би се једино упоредним испитивањем породице и ученика, мада се ипак чини да је све јасно. Породица, као стуб свих догађања релевантних за развој деце, може да има и овде пресудну улогу.

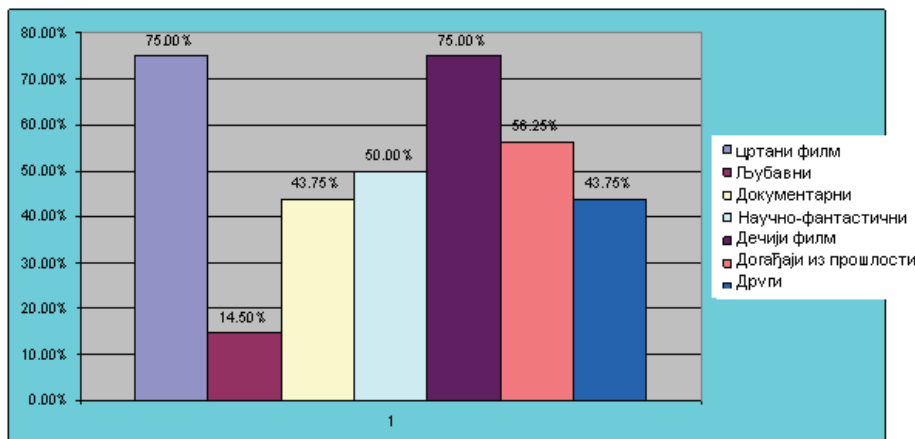
ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

а) цртани филм	24 ученика или 75,00%
б) љубавни	4 ученика или 12,50%
в) документарни филм	14 ученика или 43,75%
г) научно-фантастични филм	24 ученика или 50,00%
д) дечји филм	36 ученика или 75,00%
ђ) филм који приказује догађаје из прошлости	27 ученика или 56,25%
е) други	21 ученик или 43,75%

Ученици су поред понуђених одговора навели да гледају:

хорор филм	3 ученика или 6,25%
акциони филм	9 ученика или 18,75%
комедија	9 ученика или 18,75%

Графикон 4, четврти разред (Које филмове најрадије гледају?)

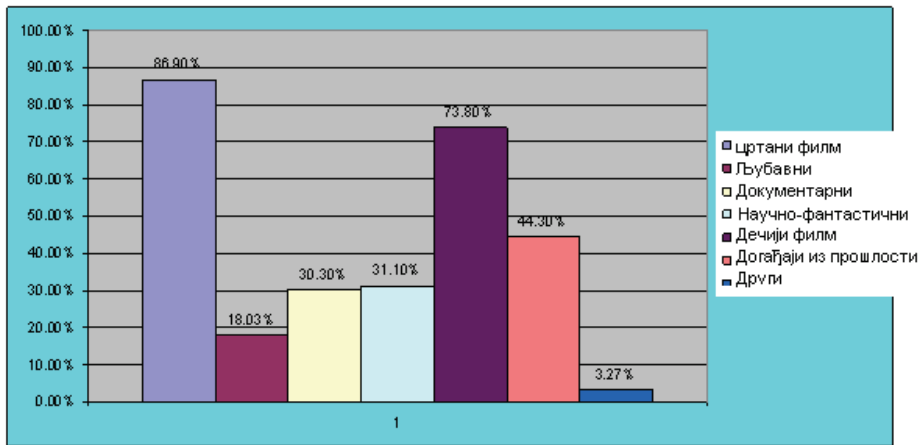

Ови резултати показују исправност Петерсове поделе на групе, јер се повећавају интересовања за другу врсту филмова. У овом преадолесцентном периоду карактеристичан је убрзани физиолошки развој, стварају се и прве идеје о друштвеној правди, усвајају се морална начела. Дечја опажања су више усмерена ка појединачном, а мање ка глобалном; ученици тачно увиђају редослед догађања. Ипак, у односу на трећи разред има и новина у опредељењима, јер је знатно повећан проценат заинтересованости за друге жанрове: акционе и комичне филмове. Ово се може довести и у корелацију са изграђеним естетским вредновањима; ученици лепо проналазе у различитим жанровима, али изједначавање интересовања за дечје и цртане филмове показује колико су млади гледаоци заправо још увек права деца.

ЗБИРНИ РЕЗУЛТАТИ (ОД 1. ДО 4. РАЗРЕДА)

а) цртани филм	318 ученика или 86,9%
б) љубавни	84 ученика или 18,3%
в) документарни филм	74 ученика или 30,3%
г) научно-фантастични филм	8 ученика или 31,1%
д) дечји филм	270 ученика или 73,8%
ђ) филм који приказује догађаје из прошлости	108 ученика или 44,3%
е) други	12 ученика или 3,27%

Графикон 5, резултати од 1. до 4. разреда (Које филмове најрагије гледаш?)

Збирни резултати показују да се интересовање може повезати са узрастом ученика. Лепоту детињства употпуњује уметност у којој ученици могу да пронађу свет маште, акције, необичних ликова, динамичне радње итд. Немамо неких упоредних показатеља са неким сличним иностраним истраживањем, али смо убеђени да неких разлика не би било, јер филмови Волта Дизнија и других режисера откривају неслућене просторе, могућност уживања, саосећања и духовних испуњења.

ДРУГО ПИТАЊЕ

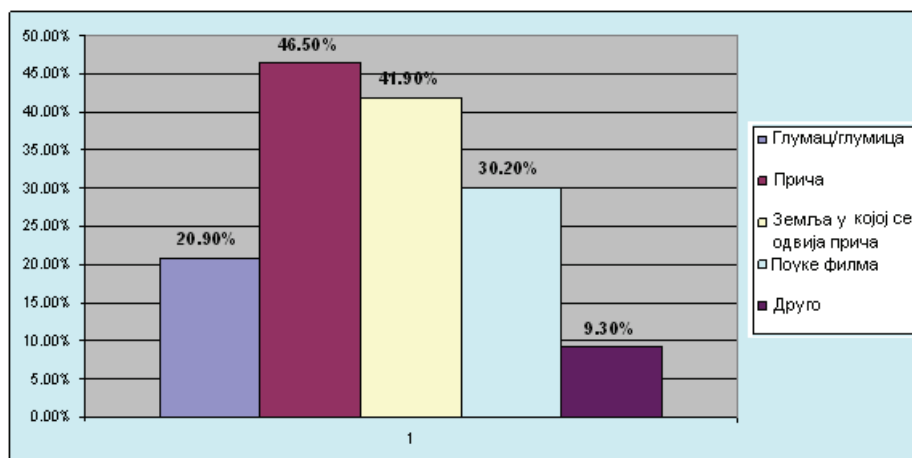
Шта те привлачи да погледаш одређен филм? – друго је питање које смо поставили јер смо очекивали да ће нам и рецепција филма бити јаснија. И овде је остављен простор да ученици напишу сами свој коментар, јер упитником нису исцрпљене све могућности. Резултати су следећи:

ПРВИ РАЗРЕД

а) глумац/глумица	27 ученика или 20,9 %
б) прича	60 ученика или 46,5%
в) земља у којој се одвија радња	54 ученика или 41,9%
г) поуке филма	39 ученика или 30,2%
д) друго	12 ученика или 9,3%.

Графикон 6, први разред (Шта их привлачи да погледаш одређен филм?)

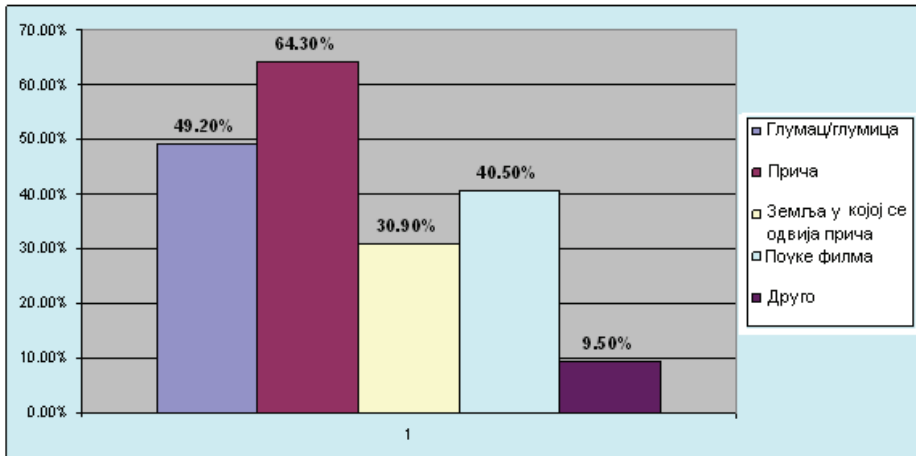
Ученици су поред понуђених одговора навели шта их још привлачи да погледају неки филм: „Причање глумца, лепота филма...“.

Интересовање за причу може се повезати са дечјим узрастом. Нит приче заокупља пажњу, што је и намера редитеља, јер потку филма мора чинити догађај, односно развијена радња. Дете не може прихватити незанимљиву радњу. Резултати у другом разреду се нешто разликују.

ДРУГИ РАЗРЕД

а) глумац/глумица	54 ученика или 42,9%
б) прича	81 ученик или 64,3%
в) земља у којој се одвија радња	39 ученика или 30,9%
г) поуке филма	51 ученик или 40,5%
д) друго	12 ученика или 9,5%

Графикон 7, други разред (Шта их привлачи да погледаш одређен филм?)

Ученици су поред понуђених одговора навели шта их још привлачи да погледају неки филм: „Њихова одела, ствари уз које побеђују, радња филма и занимљивости.“

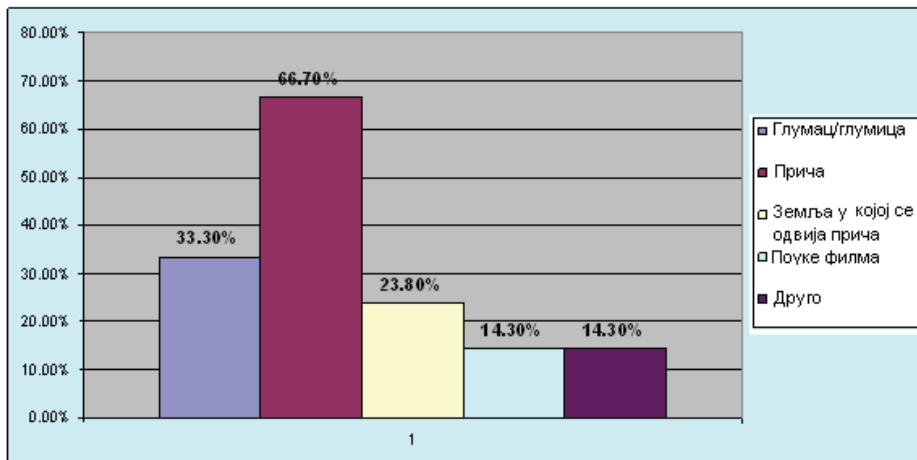
Ови одговори потврђују рецепцију филма, јер показују да ученицима поред приче задовољство пружају и глумци. То је значајан моменат за наставу, јер може бити добар показатељ учитељу како да организује час анализе или разговора о филму. У књижевним делима ученици уче поруке дела. Све више се у савременој настави млађих разреда открива поливалентност значења, које је једно од основа феноменолошког и структуралистичког методолошког приступа књижевном делу. Трагање за порукама указује ученицима да је дело књижевно вредније што је богатије порукама, јер су оне одраз његових правих вредности. Овде је могућа компарација: филм – књижевно дело, јер се сам појам поливалентности значења открива у настави српског језика, односно књижевности.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

а) глумца/глумица	21 ученик или 33,3%
б) прича	54 ученика или 66,7%
в) земља у којој се одвија радња	15 ученика или 23,8 %
г) поуке филма	9 ученика или 14,3%
д) друго	9 ученика или 14,3%

Ученици су поред понуђених одговора навели шта их још привлачи да погледају неки филм: „Сјајна акција, лепота филма, војници, тајни агенти...“.

Графикон 8, трећи разред (Шта ће привлачи да погледаш одређен филм?)

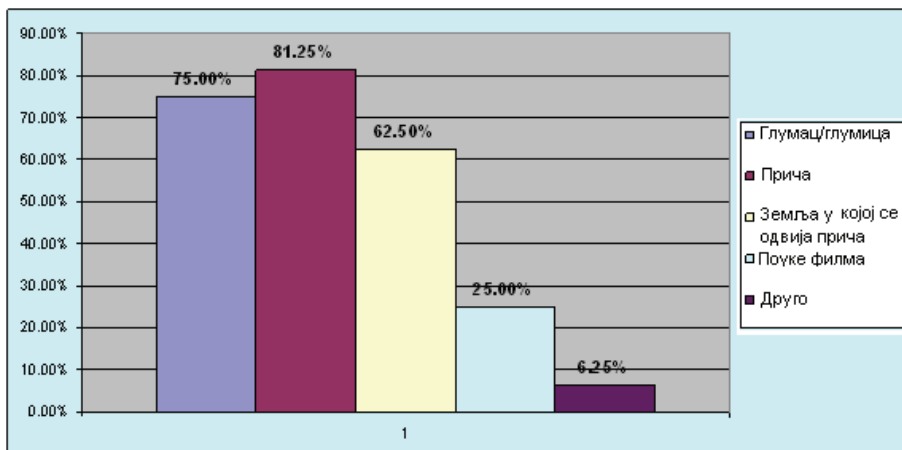

Доминација приче је и овде очигледна, она је извор доживљаја. Написани одговори ученика показују да им је битна акција, што одговара психо-физичком узрасту деце.

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

а) глумац/глумица	36 ученика или 75,00%
б) прича	39 ученика или 81,25%
в) земља у којој се одвија радња	30 ученика или 62,50%
г) поуке филма	12 ученика или 25,00%
д) друго	3 ученика или 6,25%

Графикон 9, четврти разред (Шта ће привлачи да погледаш одређен филм?)

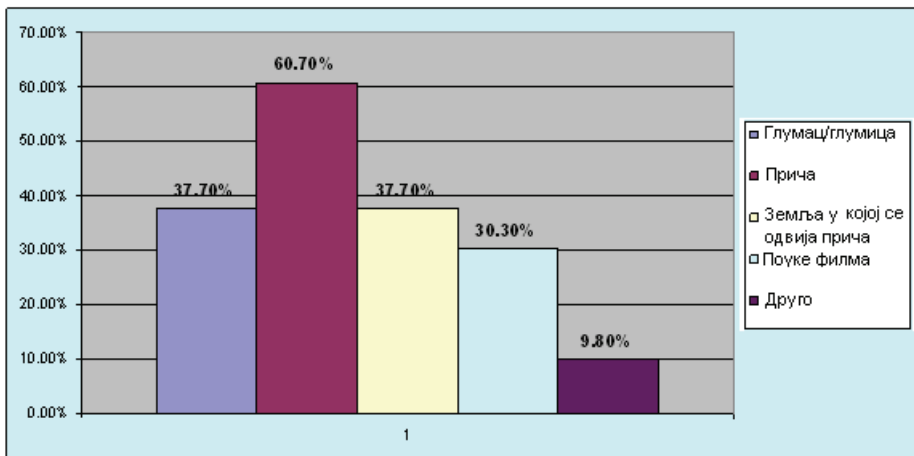
Ученици су поред понуђених одговора навели да их привлачи: „Хумор...“.

Ови резултати имају извесних додирних тачака са првим питањем, јер су се ученици четвртог разреда опредељивали за комедије. Међутим, сада се јасно уочава да су носиоци радње, односно глумци веома важни, доминира прича, али је прати и способност глуме. Ученици процењују филм са естетске стране; они уочавају каузални однос између приче и глуме: нема добре приче без доброг глумачког остварења.

ЗБИРНИ РЕЗУЛТАТИ (од 1. до 4. разреда)

а) глумац/глумица	138 ученика или 37,7%
б) прича	222 ученика или 60,7%
в) земља у којој се одвија радња	138 ученика или 37,7%
г) поуке филма	111 ученика или 30,3%
д) друго	36 ученика или 9,8%

Графикон 10, резултати од 1. до 4. разреда (Шта их привлачи да погледаш одређен филм?)

Занимљиви су збирни резултати. Они показују не само интересовања ученика већ и њихову перцепцију. Исти проценат интересовања за глумце и земљу у којој се радња одвија показује да ученици с подједнаком пажњом прате сценарио, глумачко остварење, сценографију и све оне елементе који утичу на вредност филма. За поруке филма су мање заинтересовани, што се може повезати са природом филмске уметности која има и забавни карактер. Гледање филма је у основи повезано са слободним временом и задовољством којим то време треба испунити.

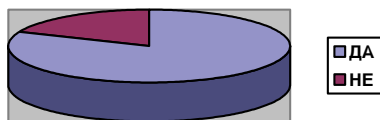
ТРЕЋЕ ПИТАЊЕ

На почетку рада је истакнуто да нема довољно прецизних упутстава код нас како да се ради филм у нижим разредима основне школе. Подсећамо да је скоро још пре пола века УНЕСКО у заједници са „Интернационалним филмским центром за младе“ дао препоруку да се анализи вредности филмске уметности приступи са аспекта позитивних вредности, и да као такав нађе места у школским програмима. На тај начин би се деца могла заштитити од могућих негативних утицаја, јер би била усмеравана према правим и истинским вредностима.

Ми у српској кинематографији мало имамо играних филмова намењених деци. Након двадесет и пет година снимљен је први филм за децу „Аги и Еми“, рађен према истоименом роману Игора Коларова. Српски језик је изузетно погодна област која пружа велике могућности за повезивање са филмом (луткарски, цртани, документарни, играни) кроз различите облике рада, као и начине рада. Свесни смо да нема услова за чешћу корелацију, али простора има. То нас је и подстакло да ученицима поставимо следеће питање: *Да ли би волео/ла да чеиће љедаиш филм на часу српској језика?*. Одговори су следећи.

ПРВИ РАЗРЕД

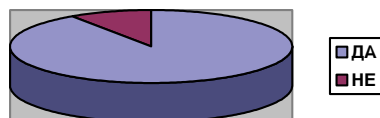
105 ученика (81,4%) одговорило је ДА
24 ученика (18,6%) одговорило је НЕ

Графикон 11, први разред (*Да ли би волео/ла да чеиће љедаиш филм на часу српској језика?*)

ДРУГИ РАЗРЕД

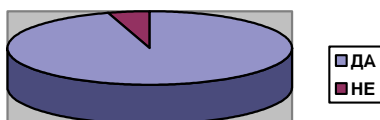
104 ученика (90,47%) одговорило је ДА
12 ученика (9,53%) одговорило је НЕ

Графикон 12, други разред (*Да ли би волео/ла да чеиће љедаиш филм на часу српској језика?*)

ТРЕЋИ РАЗРЕД

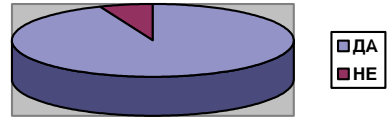
60 ученика (95,2%) одговорило је ДА
3 ученика (4,8%) одговорило је НЕ

Графикон 13, трећи разред (*Да ли би волео/ла да чеиће љедаиш филм на часу српској језика?*)

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

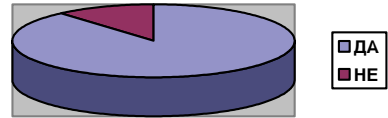
50 ученика је одговорило ДА или 96,55%
8 ученика је одговорило НЕ или 3,45%.

Графикон 14, четврти разред (Да ли би волео/ла да чешиће гледаш филм на часу српској језика?)

ЗБИРНИ РЕЗУЛТАТИ

319 ученика (87,1%) одговорило је ДА
47 ученика (12,9%) одговорило је НЕ

Графикон 15, збирни резултати од 1. до 4. разреда
(Да ли би волео/ла да чешиће гледаш филм на часу српској језика?)

Ученици овим одговором доказују да је филмски доживљај специфичан јер је ученик, у извесном смислу, и сам учесник филмског догађања, што је са педагошког аспекта изузетно значајно. Ситуације у филму одговарају њиховом психичком хабитусу. Садржај и артизам сугестивно делују на интелектуалној и емотивној равни. Ученици се идентификују са јунацима и њихова жеља да гледају филм на часу може се довести у корелацију и са овом чињеницом. Идентификација је у извесном смислу продубљивање властитог унутрашњег живота. Млади гледаоци постају саучесници у радњи, тако да се висок проценат њихових жеља може пронаћи у одбрамбеним механизмима. Медијско средство (филм) постаје пут ка персоналној идентификацији.

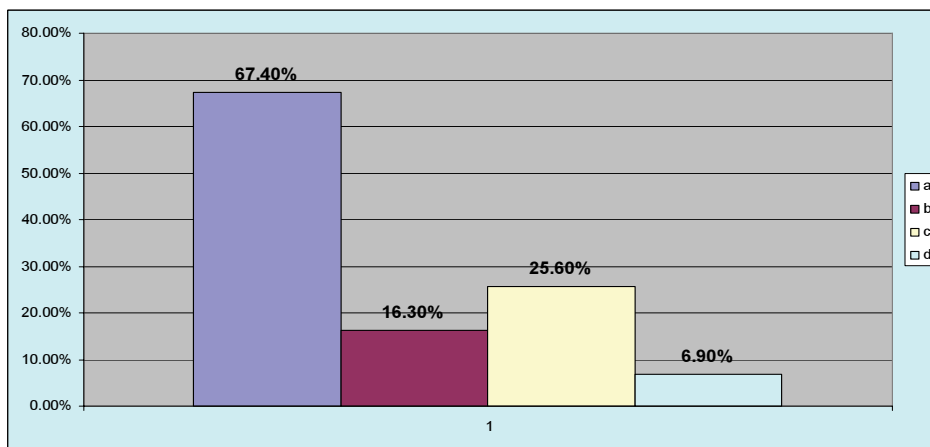
ЧЕТВРТО ПИТАЊЕ

Остали бисмо ускраћени да нисмо сазнали шта би их на оваквом часу највише занимало. Зато им је постављено следеће, четврто питање: *Шта би ти највише занимало на оваквом часу?*

ПРВИ РАЗРЕД

- а) да гледаш филмове које ниси имао прилику да погледаш
87 ученика или 67,4%
- б) да упознајеш друге културе, народе, пределе
21 ученик или 16,3%
- в) да учествујеш у разговору о гледаном филму
33 ученика или 25,6%
- г) друго
9 ученика или 6,9%.

Графикон 16, први разред (Шта би те највише занимало на оваквом часу?)

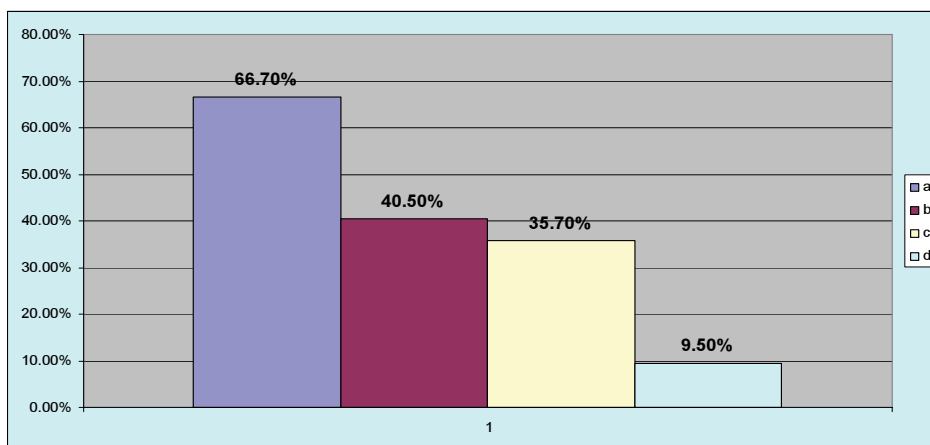

Ученици су поред понуђених одговора навели: „Да учествујем у филму, да глумим да чујем причу...“.

ДРУГИ РАЗРЕД

- а) да гледаш филмове које ниси имао прилику да погледаш
84 ученика или 66,7%
- б) да упознајеш друге културе, народе, пределе
51 ученик или 40,5%
- в) да учествујеш у разговору о гледаном филму
45 ученика или 35,7%
- г) друго
12 ученика или 9,5%.

Графикон 17, други разред (Шта би те највише занимало на оваквом часу?)

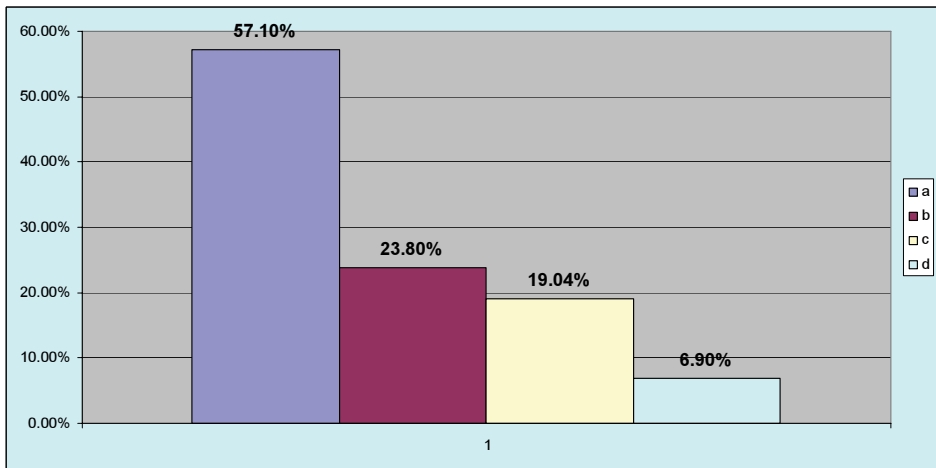
Ученици су поред понуђених одговора навели:

„Да гледам интересантне филмове, да учествујем у филму, да сазнам више о глуми...“.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

- а) да гледаш филмове које ниси имао прилику да погледаш
36 ученика или 57,1%
- б) да упознајеш друге културе, народе, пределе и обичаје
10 ученика или 23,8%
- в) да учествујеш у разговору о гледаном филму
12 ученика или 19,4%
- г) друго
3 ученика или 4,8%.

Графикон 18, трећи разред (Шта би те највише занимало на оваквом часу?)

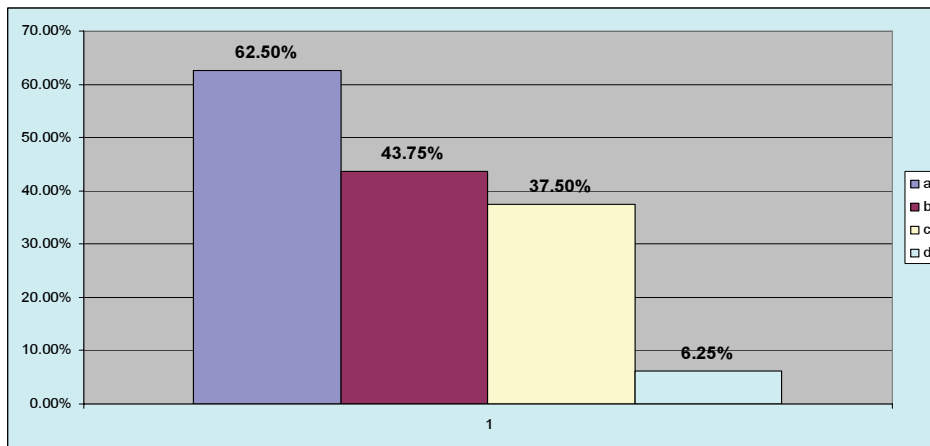
Ученици су поред понуђених одговора навели: „Да уживам у филму.“

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

- а) да гледаш филмове које ниси имао прилику да погледаш
30 ученика или 62,5%
- б) да упознајеш друге културе, народе, пределе и обичаје
21 ученик или 43,75%
- в) да учествујеш у разговору о гледаном филму
18 ученика или 37,5%
- г) друго
3 ученика или 6,25%.

Графикон 19, четврти разред (Шта би ти највише занимало на оваквом часу?)

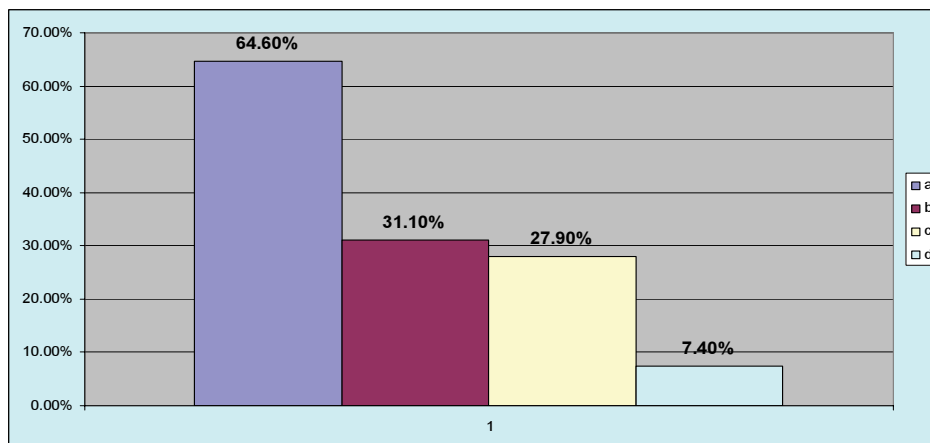

Ученици су поред понуђених одговора навели: „Да уживам у филму.“

ЗБИРНИ РЕЗУЛТАТИ

- а) да гледаш филмове које ниси имао прилику да погледаш
79 ученика или 64,6%
- б) да упознајеш друге културе, народе, пределе и обичаје путем филма
38 ученика или 31,1%
- в) да учествујеш у разговору о гледаном филму
34 ученика или 27,9%
- г) друго
9 ученика или 7,4%.

Графикон 20, збирни резултати од 1. до 4. разреда (Шта би ти највише занимало на оваквом часу?)

Збирни резултати показују да ученици желе да на часу виде нешто ново. Занимљиви су њихови одговори под (г), па наводимо неке:

„Да учествујем у филму, да глумим да чујем причу...“

„Да уживам у филму.“

„Да гледам интересантне филмове, да учествујем у филму, да сазнам више о глуми...“.

Филм јесте пут до срца и интелекта, али је и подстицајан за самостално стваралаштво и развој идеја. Претходна рецепција сигурно утиче на дубљи емоционални доживљај. Снажно медијско средство интензивира присан емоционални однос према филму. Очигледно да динамичној природи ученика у овом периоду одговара да виде нешто ново. Зато настава не сме бити шаблонизована, треба је усмерити на стално трагање за иновативним вредностима које побуђују пажњу.

Интересовања наших ученика за филмско стваралаштво је очигледно. Зато је неопходно да оно нађе, пре свега због корелацијско-интеграцијских веза, више места у настави српског језика. Иако нема много домаћих дела, могу се гледати филмови, делови филмова, цртани, документарни, луткарски филмови страних аутора. Сусрет са филмским стваралаштвом не треба да буде само себи сврха: оно с једне стране открива повезаност наставе српског језика и књижевности, а с друге утиче на усвајање критеријума за вредновање филмских дела, формирање естетског укуса чија се базична основа налази у овом добу развоја.

ЛИТЕРАТУРА

Christiane Radeke, Jana Hornung (2006), *Medienpädagogisches Begleitmaterial zum Film „Lauras Stern“* zuerst erschienen in: „Praxis Kinderfilm. Mit anderen Augen sehen“ im Rahmen des Kinderfilmfestes im Land Brandenburg 2006. © LISUM Berlin-Brandenburg, www.filmernst.de/media/files/Materialien/Lauras%20Stern.pdf –

Lhotsky, Javomir (1950): *Der Film als Experiment un Heilmethode*, Wien, Wilhelm Mandrich Verlag.

Nada P. Todorov
University of Novi Sad
Faculty of Teacher Education in Sombor

INETEREST OF YOUNG LEARNERS IN FILMS APPLIED IN TEACHING THE SERBIAN LANGUAGE

Summary: Film and literature represent reality in a specific way. It is very important to connect these two areas in the classroom because it helps enrich students' artistic experiences, widen their knowledge and refine their esthetic sense. It was long ago when Lhotsky said: "Film does not make a man either good or evil, but it makes him better and or worse." (Lhotsky 1950: 11). Research suggests that young learners are interested in watching films in the language classroom. As a consequence, film should be given more attention in teaching by frequent viewing, giving task-based activities and projects to students, using problem-solving tasks, presentation methods, etc. If our aim is to prevent bad influence of films on students, we should try to develop their critical attitude to values in teaching.

Key words: film, teaching the Serbian language, students, young learners, media, esthetics, interest.